

ÖZEL EĞİTİM VE
REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ TANIMI VE AMACI	2
EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ DALLARI	3
El Dokuma	3
Dekoratif El Sanatları	4
Dekoratif Ev Tekstili	5
UYGULAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR	7
ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
EKLER	
EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI MODÜLLERİ	
El Dokuma Dalı Modülleri	
Dekoratif El Sanatları Dalı Modülleri	
Dekoratif Ev Tekstili Dalı Modülleri	

GİRİŞ

El Sanatları Teknolojisi Alanı Öğretim Programının Amacı; zihinsel yetersizliği/ otizmi olan öğrencilerin alana ilişkin mesleki yeterliliklerinin geliştirilmesi, çalışma hayatına katılımının desteklenmesi ve toplumla bütünleşmelerini sağlamaktır.

Program geliştirme sürecinde iş gücüne dönük gereksinimlerin dikkate alınması amacıyla sektörde çalışan meslek elemanları, üniversitelerin ilgili alanlarında görevli öğretim üyeleri, mesleki alan öğretmenleri ve özel eğitim öğretmenleri ile iş birliği yapılmıştır.

Sektörün gereksinimlerine göre hazırlanan iş analizleri doğrultusunda El Sanatları Teknolojisi Alanı Öğretim Programının yeterlilikleri ve modülleri belirlenmiştir. Belirlenen modüllere ilişkin işlem analizleri bilgi, beceri ve tavır olarak ele alınmıştır. İşlem analizleri, öğrencilerin eğitsel performans düzeyinin belirlenmesi ve öğretimin planlanması aşamasında eğitimcilere yol göstermesi açısından son derece önemlidir.

Bu program ile nihai olarak zihinsel yetersizliği/ otizmi olan öğrencilere atölye ve iş yerlerinde yapılan teorik eğitimler ve mesleki uygulamalar sonucunda temel mesleki becerilerin kazandırılmasının yanında toplumsal bütünleşmenin sağlanması hedeflenmektedir.

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ TANIMI VE AMACI

El Sanatları Teknolojisi Alanı; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları ve Dekoratif Ev Tekstiline ait yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretimin yapıldığı alandır.

El Sanatları Teknolojisi Çerçeve Programı'nda;

1. El Dokuma
2. Dekoratif El Sanatları
3. Dekoratif Ev Tekstili dallarını içermektedir.

Bu dallar isimlendirilirken yaygın ve örgün mesleki eğitim kurumlarında uygulanan alan dal yapısı ile Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yayımlanan ulusal meslek standartları ve ulusal mesleki yeterlilikler dikkate alınmıştır.

Alanın Tanımı

El Sanatları Alanı; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları ve Dekoratif Ev Tekstili dallarına ait bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanlarının yetiştirilmesine yönelik eğitimin verildiği bir alandır.

Zihinsel yetersizliği / otizmi olan öğrenciler için ise eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak El Dokuma, Dekoratif El Sanatları ve Dekoratif Ev Tekstili dallarının yeterliliklerine sahip meslek elemanı yetiştirilmesinin öngörüldüğü alan olarak tanımlanması uygun görülmüştür.

Alanın Amacı

Bu alanda zihinsel yetersizliği/ otizmi olan bireylere; El Dokuma, Dekoratif El Sanatları ve Dekoratif Ev Tekstili dallarına ait yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANININ DALLARI

1. EL DOKUMA

Tanımı

El dokumacısının yaptığı; dokuma ipleri boyacısı, düz kilim dokumacı ve mekikli dokumacı bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır.

Zihinsel yetersizliği/ otizmi olan öğrencilerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak El Dokuma dalının yeterliliklerine sahip meslek elamanı yetiştirilmesinin öngörüldüğü dal olarak tanımlanması uygun görülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği/ otizmi olan bireylere; dokuma ipleri boyacısı, düz kilim dokumacı ve mekikli dokumacı yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 1: El Dokuma Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Çarpana Dokumacı	Çarpana Dokumaya Hazırlık Yapma	78
	Çarpana Dokumayı Yapma	134
Halı Dokumacı	Halı Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	132
	Halı Dokuma	278
	Saçak Bağlama	94
Kilim Dokumacı	Kilim Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	122
	Kilim Dokuma	264
	Saçak Bağlama	66
Mekikli Dokumacı	Mekikli Dokuma İçin Çözümler Hazırlama	122
	Mekikli Dokuma Yapma	264
	Saçak Bağlama	66
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	4
	Modül Sayısı:	11
	Süre (Ders Saati):	1620

Not: Dekoratif el sanatları dalındaki yeterliliklere ait modüller tabloda belirtilen sıraya göre okutulur. Yeterlilikler arasında öncelik sırası yoktur.

2. DEKORATİF EL SANATLARI

Tanımı

Dekoratif el sanatları üreticisinin yaptığı; hazır kalıpla dolgu oyuncak imalatçısı, ebru uygulayıcısı, tığ örgücüsü, şiş örgücüsü, bitkisel örgücüsü, keçeden ürün hazırlayıcı, prototip ürün hazırlayıcı, takı yapımıcısı, ev aksesuarı hazırlayıcısı, abajur üreticisi bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır.

Zihinsel yetersizliği/ otizmi olan öğrencilerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak Dekoratif El Sanatları dalının yeterliliklerine sahip meslek elamanı yetiştirilmesinin öngörüldüğü dal olarak tanımlanması uygun görülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği / otizmi olan bireylere; makrome örgücüsü, tığ örgücülüğü, şiş örgücülüğü, bitki örgücülüğü, davul derisinden ürün hazırlayıcı, keçeden ürün hazırlayıcı, prototip ürün hazırlayıcı, takı yapımıcısı yeterliliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 2: Dekoratif El Sanatları Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Hazır Kalıpla Dolgu Oyuncak İmalatçısı	Basit Dikiş Teknikleri Yapma	45
	Hazır Kalıpla Dolgu Oyuncak Yapma	78
Ebru Uygulayıcısı	Ebru Boyama Yapma	96
Tığ Örgücüsü	Tığ Örucülüğünde Temel Teknikleri Uygulama	184
	Tığ Örucülüğü İle Ürün Yapma	49
Şiş Örgücüsü	Şiş Örucülüğü Temel Tekniklerini Uygulama	172
	Şiş Örucülüğünde Ürün Oluşturma	112
Bitki Örgücüsü	Temel Bitkisel Örgü Teknikleri Uygulama	72
	Bitkiden Sepet Yapma	120
Keçeden Ürün Hazırlayıcı	Keçeden Ürün Yapma	84
Prototip Ürün Hazırlayıcı	Prototip Turistik Hediyelik Eşyalar Yapma	70
	Prototip Kutlama Eşyaları Yapma	82

	Hediyelik Eşya Ambalajı Yapma	58
	Deriden Cüzdan Yapma	58
Takı Yapımcısı	Temel Takı Teknikleri Uygulama	66
	Takı Teknikleriyle Ürün Hazırlama	36
Ev Aksesuarı Hazırlayıcı	Batik Boyamayla Ürün Yapma	58
	Ahşap boyamayla ürün yapma	58
	Geri Dönüşüm Malzemeleriyle Ürün Yapma	34
	Doğal Malzemelerle Ev Aksesuarı Yapma	28
Abajur Üreticisi	Abajur Yapma	60
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	10
	Modül Sayısı:	21
	Süre (Ders Saati):	1620

Not: Dekoratif el sanatları dalındaki yeterliliklere ait modüller tabloda belirtilen sıraya göre okutulur. Yeterlilikler arasında öncelik sırası yoktur.

3. DEKORATİF EV TEKSTİLİ

Tanımı

Dekoratif ev tekstili üreticisinin yaptığı; temel dikiş tekniklerini uygulayıcısı, temel nakış tekniği uygulayıcısı, ev tekstili üreticisi, çocuk yorganı hazırlayıcısı, kırk yama ürün hazırlayıcısı bilgi, beceri, tutum ve iş alışkanlıklarına sahip meslek elemanının yetiştirilmesine yönelik eğitim verilen daldır.

Zihinsel yetersizliği / otizmi olan öğrencilerin eğitim performansları, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak Dekoratif Ev Tekstili dalının yeterliliklerine sahip meslek elamanı yetiştirilmesinin öngörüldüğü dal olarak tanımlanması uygun görülmüştür.

Amacı

Bu dalda zihinsel yetersizliği/ otizmi olan bireylere; temel dikiş tekniklerini uygulayıcısı, temel nakış tekniği uygulayıcısı, ev tekstili üreticisi, çocuk yorganı hazırlayıcısı, kırk yama ürün hazırlayıcısı yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 3: Dekoratif Ev Tekstili Dalı Yeterlilikleri ve Modülleri

YETERLİLİKLER	MODÜLLER	SÜRE (Ders Saati)
Temel Dikiş Teknikleri Uygulayıcısı	Elde Dikiş Teknikleri Yapma	30
	Dikiş Makinesini Dikime Hazırlama	32
	Dikiş Makinesini Kullanma	30
	Makinede Dikiş Teknikleri Yapma	90
Temel Nakış Tekniği Uygulayıcısı	Nakışta İşlemeye Hazırlama	45
	Elde Basit Nakış Teknikleri Yapma	240
	Kenar Temizleme Teknikleri Yapma	58
	Basit Nakış Teknikleri ile Ürün Yapma	100
Ev Tekstili Üreticisi	Kenar Temizleme Teknikleri Yapma	52
	Nevresim Takımı Dikme	49
	Dekoratif Örtü Dikimi Yapma	75
	Banyo Takımı Üretme	75
	Hurç üretme	38
	Dekoratif Yastık ve Minder Yapma	155
	Mutfak Takımı Yapma	160
	Masa Örtüsü ve Peçete Üretme	71
Bebek Yorganı Hazırlayıcısı	Makinede Bebek Yorganı Yapma	80
	Yastık Üretme	39
	Uyku Tulumu Üretme	67
Kırk Yama Ürünü Hazırlayıcısı	Kırkyamaya Bebek Pikesi Yapma	134
TOPLAM	Yeterlilik Sayısı:	5
	Modül Sayısı:	20
	Süre (Ders Saati):	1620

Not: Dekoratif el sanatları dalındaki yeterliliklere ait modüller tabloda belirtilen sıraya göre okutulur. Yeterlilikler arasında öncelik sırası yoktur.

UYGULAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Bu alanın uygulanmasında, İş Eğitimi ve Meslek Ahlakı Dersi Öğretim Programında yer alan “Programın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar” bölümündeki açıklamaların yanında, aşağıdaki açıklamalar da dikkate alınır.

1. Öğrencilere 9. sınıfta alanın “Temel Beceriler Listesi’nde yer alan becerilerin öğretimi yapılır. 10,11 ve 12. sınıflarda alanın altında yer alan dalın/dalların eğitimi yapılır.
2. Eğitim öğretim sürecinde modüllerin ilk öğrenme çıktısı olan “...kullanılan araç gereçleri tanır.” kazanımı genel bir ifade içermektedir. Bu kazanım işlenirken modülün tüm işlemlerinde kullanılan araç - gereçler aynı anda tanıtılmamalı, hangi işlem çalışılıyorsa o işleme ait araç gereç tanıtılmalıdır.
3. Öğrenme-öğretme sürecinde zihinsel engelli bireylerin öğrenme yaşantılarının zenginleştirilmesi ve iş yaşamını tanıması amacıyla iş yerlerine gezi ve ziyaretler düzenlenebilir.
4. Öğrenme-öğretme sürecinde el sanatları atölye ve laboratuvarları ile sektörel iş yerleri, eğitim ortamı olarak kullanılır.
5. Eğitim ortamının donanımında; boya, kazan, tüp karıştırıcı sopa, leğen, iplik, su, tuz, sirke, cetvel, mezura, dikiş ipliği, makas, dokuma ipleri, oturak, renkli atkıipleri, kirkit, yapılmış dokuma örnekleri, dokuma tezgâhı, tel, yapıştırıcı, boncuk, pense, yan keski, kumaşlar, tutkal, abajur iskeleti, tığ, şiş, yün ipi, bitki sapları, renkli keçeler, tül, iğne, toplu iğne, dikiş makinesi, kapitone, elyaf, boncuk elyaf, ütü, ütü masası, kurutma teli, sünger, fırça, ahşap materyal, dekupaj tutkalı, zımpara, silikon tabancası, silikon, viyol, vernik, nakış makası, krepon kâğıdı, suni cam, toz sim, kozalak, ekstrafor, mumlu ip, parşömen kâğıdı vb. olmalıdır.
6. Atölyelerde yer alan bilgi, beceri ve tutumları öğretmek için ileri zincirleme, tüm beceri, geri zincirleme yöntemi, model olma, yaparak yaşayarak vb. yöntemler kullanılmalıdır. Gerekli görüldüğünde sözel ipuçları, model olma ve fiziksel yardım kullanılmalıdır.
7. Kullanılacak araç ve gereçler zihinsel yetersizliği / otizmi olan bireysel özelliklerine göre çeşitlendirilmelidir.
8. Eğitim öğretim etkinliklerinde el-göz koordinasyonunu geliştirmeye yönelik alıştırma çalışmalarına sıklıkla yer verilmelidir.

9. Öğrencilerin öğrendiklerini gerçek iş koşullarında uygulayabilmesi için dalları doğrultusunda staj yapma imkânları sağlanmalıdır.
10. Zihinsel yetersizliği / otizmi olan öğrenciler buldukları ortamda kesici, delici aletler ile yakıcı ve yanıcı maddeler kilit altında tutulmalıdır.
11. Zihinsel yetersizliği / otizmi olan öğrencilerin bağımsız olarak hareket edebilme ve iş görebilme becerilerinin gelişmesine fırsat verilmelidir.
12. Modüllerdeki işlem basamaklarının öğretiminde başlamadan önce örnek ürün incelemesi yapılmalıdır. Öğretim sürecinde işlem basamakları öğrenci ile birlikte yapılarak eş zamanlı olarak verilmelidir. Daha sonra beceri ipuçlarıyla öğrenciye yaptırılarak, öğrenci bağımsız uygulama yapıncaya kadar tekrar edilmelidir. Her öğrenciye aynı şekilde uygulama yapma fırsatı verilmelidir.
13. Öğrencilerin atölyelerde sosyal, iş ahlakına uyum sağlayıcı etkinliklere önem verilmelidir. Eğitim öğretim etkinliklerinde öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimi desteklenmelidir.
14. Öğretmenler tarafından atölyelerde gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınmalıdır. Atölyelerde araç gereçlerin kullanımına ilişkin uyarılar yazılarak öğrencilerin görebileceği yerlere yapıştırılmalı ve uyarıları dikkate alarak çalışmalarını sağlanmalıdır. İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri olumlu cümlelerle ifade edilmelidir.
15. Atölyelerde standartlara uygun araç gereçlerin temin edilmesine, uygulama sürecinde tehlikeli olabilecek araç gereçlerin öğrenciye zarar vermeyecek şekilde yerleştirilmesine veya öğretmen kontrolünde kullanılmasına dikkat edilmelidir.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Eğitim ve öğretim, planlı ve programlı olarak yapılan bir çalışmadır. Eğitim öğretimin etkin ve verimli olabilmesi için uygulayıcıların planlamaya gereken önemi vermesi gerekir. Bu kapsamda, İş Eğitimi ve Meslek Ahlakı Dersi Öğretim Programında yer alan “Öğrenme ve Öğretme Süreci” bölümündeki açıklamalar dikkate alınarak eğitim süreci planlanmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi, öğretim sürecinin bir parçasıdır ve öğrenme süreci boyunca her önemli noktada yer alır. Ölçme ve değerlendirme; öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin başarılarını saptamak, eksikliklerini belirlemek, güçlü ve zayıf yanlarını ortaya çıkarmak, öğretim yöntemlerinin yeterliliğini ve etkililiğini saptamak,

öğrencinin süreç içindeki gelişimine ilişkin geri bildirim sağlamak amacıyla yapılır. Öğrencinin bireysel özelliklerine uygun olarak çeşitli ölçme araç ve yöntemler kullanılabilir.

Programın ölçme ve değerlendirme süreci;

- Modülün öğrenme çıktılarının ölçülmesi,
- Modül bazında öğrenme çıktılarının başarı oranları dikkate alınarak öğrencinin modül başarısının değerlendirilmesi,
- Yeterliliği oluşturan modüllerin başarı durumu dikkate alınarak, öğrencinin yeterlilik başarı düzeylerinin belirlenmesi olarak üç aşamada gerçekleştirilir.

Bu kapsamda, İş Eğitimi ve Meslek Ahlakı Dersi Öğretim Programında yer alan “Ölçme ve Değerlendirme” bölümündeki açıklamalar dikkate alınarak ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır.